

Preus de subscripció

En Barcelona. . . 1'00 plas. trimestre
 Resto Catalunya. 1'50 » »
 Resto d' Espanya 2'00 » »
 Extranger. . . 15'00 » l' any.

DIRECCIÓ

Viladomat, 164, 4.^{rt}, 1.ra

ADMINISTRACIÓ

Tallers, núm. 45, 1.er

Preus de cada número

Número corrent. . . . . 10 centims
 Id. atrassat. . . . . 15 id.
 Sucursal pera cartas y avisos:
 en l' Arxiu lirich-dramàtic de don
 J. Gelabert, Unió, 5, 3.er, 2.na.

PENSEMHI Y PARLEMNE**I**

Realment tòrna á sèr hora de ferho aixís.

Això és, de pensar en la qüestió de la gramàtica catalana.

No de fer una gramàtica que augmenti 'l número de las que existeixen.

Sí de confeccionarne una que vinga á sèr la pedra angular de l' edifici de la llengua regional.

Que 's logri véuerla acatada per tothom que es-criga en catalá.

Que posi ff á aquesta discordancia que regna en un assumpto importantíssim, destinat á coronar l' obra de'l modern renaixement literari de casa nostra.

Que siga 'escut de la generació que puja, pera ler-se entèndrer de tothom ab una sola manera de expressar escrita la energia y virilitat de nostre caràcter.

Sí, pensemhi y parlemne, com diu 'l lema d' un de'ls llibres gramaticals que en los Jochs florals de enguany han obtat á'l premi ofert per l' Excm. é l' ltrim. Sr. Bisbe de Vich.

No hi fa res que aqueix llibre no hagi obtingut premi.

N'hi ha prou per encoratjar á'l seu autor ab la menció honrosa que n' han fet los senyors Mantenedors.

Pensemhi y parlemne, donchs.

Pensanthi y parlantne, potse 's trobará 'l modo de alcansar lo que 's desitja.

Lo que convé.

Lo que ja és urgent.

D' urgencia cada día mes sentida per 'acallar las veus de'ls que negan á nostra llengua caràcter de tal.

Lo treball de l' autor aludit ha de sèr important desde 'l moment que han fixat en ell l' atenció de

una manera favorable 'ls Mantenedors y la Comissió pe'ls mateixos consultada.

Per lo tant, molt y molt de bo tè de trobars'hi.

¡Quí sab si la circumstancia de no haverlo cregut digne de'l premi, será la causa de que, repassat degudament, pugui notarse en ell proa importancia per' altre día véure'l elevat á la categoria de llibre de text!

Premiat en un concurs poetich-literari, hauria resultat una nova gramàtica, si be ab la poderosa recomanació ó autoritat de'ls Jochs florals.

Pero això, y prou.

Un llibre mes.

Millor dit, un nou estil gramatical.

Y no és això lo que 'ns falta.

Prou que 'n tenim.

Ne tenim massa.

D' això 'ns dolem.

Si sols n' existís un, sería menor la confusió que s' observa en la ortografia catalana.

Hem de desitjar que no mes n'hi hagi un ab caràcter oficial.

Hem de destruir aqueixa especie de torre de Babel que avuy s' aixeca en mitj de'l camp ahont se conreuha la parla catalana per medi de la paraula escrita.

En resum: hem d' anar mes enllá per' conseguirho.

Hem de procurar que 'l llibre que s' adopti, tinga impuls bastant per' surtir-se de Catalunya.

Es precis que visiti la capital de la nació.

Convé que la recomanació que porti siga suficient poderosa per' ferse digna de trobar allí influencia si convé.

Perque sense ser aixís, no s' arribará á'l ff á que tenim dret y deber de que s' arribi.

Ja vam dirho en altra ocasió.

La Gramàtica catalana que 's cregui preferible á las demés, ha de tenir transcendencia pe'l desenrollament de la idea regionalista en Catalunya.

Y també—podem afeijir—en altres regions espanyolas.

Ella ha de sèr la qu' obri la porta de la ensenyança oficial de l' idioma catalá en las escuelas públicas.

Comensant per las de nostres Ajuntaments.

¿Lograrem may semblant resultat valentnos de llibre regulador premiat en un certamen, per mes que tinga la gran importancia d' uns Jochs florals?

No es presumible.

Los Estatuts de 'ls Jochs florals, no arriban á aquest objecte.

Podrán los Jochs florals aceptar lo llibre que creguin superior, entre varios que se'n presentin.

Podrán, tenint la propietat d' ell durant un any, ferne una tirada numerosa y recomanar á 'ls escriptors que s' atemperin á las reglas que continga.

Pero aquell llibre no pòt sèr discutit: ha de sèr acceptat ó rebutjat tal com se presenti.

No hi haurá medi d' incloure'hi cap disposició que en punt determinat l' aventatji tal vegada algún de 'ls altres que aspirin á'l premi.

La confecció de la gramática aixís obtinguda, será fruyt de estudi llarch, penòs si á má vé, y digne de aplauso sempre; mes produhit per' una sola inteligencia, per un escriptor sol, no resultat de la unió de varias inteligencias, de diversos escriptors, de molts sabis que poden aportar la llum necessaria pera 'l millor acert.

Quatre obras, si no estem equivocats, s' han presentat en los Jochs florals.

Los autores han de guardar l' incógnit.

A cap d' ellas s' ha otorgat lo premi.

Ara be: si 'ls quatre autors s' haguessin conegut; si haguessin conegut també á las personas que han examinat los treballs respectius; si tots haguessin celebrat una ó varias reuniones sobre 'l particular; si s' haguessin fet véurer los defectes que té la obra qual lema és lo títol que porta aquest article y que han permès sols recomanarla per encoratjament de l' autor, segons la opinió de'l Jurat, ¿no és de pensar que tals defectes podían corregirse y que potser tindríam la gramática que ara encara no tenim?

Los senyors Mantenedors y la Comissió mencionan una obra per' encoratjar á l' autor.

Péro no coneixen qui és aquet, porque ho priva la manera com se celebra 'l Certamen; ni li diuen los punts deficientes de 'l fruyt de sas vijilias.

¿Cóm pòt, donchs, encoratjarse l' autor?

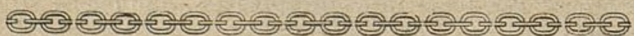
¿Cóm podrá corregir y millorar sa obra, si no sab (perque no se li pòt dir) quins són los defectes de que adoleix?

He'us aquí la ineficacia que té fins á cert punt, respecte á llibres gramaticals, la obtenció de 'ls mateixos valentse de certámens públichs.

Ineficacia relativa, si; puig haventse presentat alguns aspirants, aquestos poden ser verdaders portants de'l tabernacle dintre de 'l qual se tanca la idea mes profitosa per' la total influencia de'l catalanisme.

En altre article continuarem pensant y parlant sobre aquet non punt.

P. DE R.

LA MALALTA

No surt de 'l mas la pubilla
tots los matins á trench d' alba

per' regarne las flors tendras
que l' antich casal embauman,
ni 'ls aucellets da't las teulas
van á ferhi sa niuhada,
ni dolsas cansons entonan
bo y saltant de branca en branca.

Dintre 'l corral las gallinas
esperan lo blat ab ansia,
mentres los coloms rondinan
batentne tristos las alas

La porta de 'l mas no s' obra
y ningú sab lò que hi passa,
y tot és ferse preguntas,
preguntas que res aclaran.

Segadors y espigoleras
ja d' altra cosa no parlan
desde que clareja 'l día
fins á l' aixecars' la tarde

En lo temple la mestressa
está en oració constanta,
genolls en terra y mans juntas
devant la sagrada imatge.

Tota la cera que crema
fau córrer qu' ella la paga
per' que 'l cel li condesca
un gran favor que no alcança.

Y passen días y días,
y lo mas no s' obra encara,
y tot és ferse preguntas,
y ningú sab lò que hi passa.

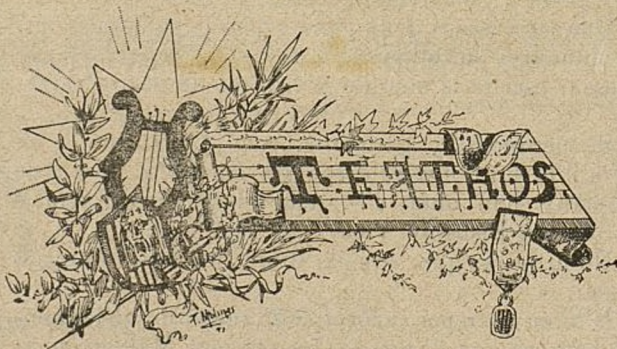
Mes ¡ay! En lo llit jeguda,
la pubilla está malalta;
la seva cara avans roja
com cirereta boscana
s' ha tornat blanca; desfeta
la cabellera daurada,
no llú com avans lluhia
y són sas mans de cadavre.

Lo doctor que la visita
diu que no sab com curarla,
qu' és un mal incomprendible
y que si va pitjorantse,
dintre poch temps á la pobre
—qu' és la joya de la casa—
un clot de 'l fossar l' espera,
l' espera pera dragársela.

En tant, a'l convent mes próxim
está agonitzant un frare
tenint a'ls dits uns rosaris
y barbotejant ab pausa
lo nom d' una donzelleta,
entre totas la mes maca.

Y passen días y días,
y lo mas no s' obra encara,
y tot és ferse preguntas,
y ningú sab lò que hi passa.

J. T. y R.

Principal.—Pocas vegadas s' ha vist un entusiasmame tan gran com lo que tenia 'l públich lo vespre de la despedida de Vico.

Aquet may prou alabat artista, executá ab una maestría admirable 'l difícil paper de *Guzmán* en lo drama *Guzmán el Bueno*, de Gil y Zárate.

Tots los demès que 'l secundaren lograren també, com ell, aplausos de 'l numeròs públich que aquella nit omplia 'l teatro.

Acabada la representació, 'l Sr. Vico 's dirijí á la concurrència y va dir que 'l día 8 de Juny inaugurarà una nova temporada en un de 'ls teatros de aquesta capital.

Plaunos tal resolució.

Novedats.—La grandiositat de l'aparatge de la llejenda dramática *Las monjas de Sant Aymón*, ha fet que 'l públich desfilés per aquet teatre, ahont tal obra segueix representantse desde la nit de son estrenó, y és de créuer que 'ls amants de 'ls espectacles de bulto, que encara no han vist la última producció de 'l Sr. Guimerá, no deixarán d'assistirhi avans no prengui possessió de 'l local la companyia dramática de la Sra. Guerrero, que deu comensar la temporada 'l dia 30 de 'l corrent.

Tívoli.—Dijous d' aquesta setmana 's va despedir de 'l públich la companyia Tomba.

Diumenje passat posaren en escena l' inspirada y popularíssima obra de Ramos Carrión, Vital Aza y Chapí, titulada: *El Rey que rabió*.

Tots los artistes s' esmeraren en que surtís perfecte la execució; pero no enquadran las condicions de l' obra ab la manera conceptual de la companyia.

May havíam vist un *Jeremías* y un *Capitán* tan desgraciats y tan lluny de l' obra y de 'l tipo real.

Las únicas que 's lluhiren foren las Srtas. Pascual y Marchetti en los papers de *Rey* y *Rosa*.

Los noys Vargas y Bisaccio són notabilitats en lo género á que 's dedican y serán sempre aplaudits vajin allá hont vajin.

Eldorado.—A 'l parlar dissapte de la obra de Vital Aza, titulada *La rebótica*, no diguèrem ni una paraula de la ben sentida y executada decoració que 'l aplaudit pintor escenógrafo Sr. Urgellés ha fet per la citada obra.

Consti, donchs, que dit senyor ha contribuït ab son acertat treball á 'l brillant éxit que cada día té l' inspirat saynete.

Subsanat aquest olvit, passem ara á dir quatre paraulas de *Tabardillo*, de Lucio y Arniches la lletra y de 'l Mtre. Torregrosa la música.

L' argument és fluix y fins inverossímil. Mes aquet defecte está pagat de sobras ab una torrentada de xistes que fan riure constantment.

Com de Arniches y Lucio, no cal dir si són ó no de bona mena y si están ó no saturats d' aquell ayre que tant distingeix á 'ls autors de *Las amapolas* y *Los aparecidos*.

La música, deguda—com hem dit—á 'l mestre Torregrosa, despunta per sa expontaneitat y elegancia melódicas.

Se fá aplaudir un bonich duo que cantan molt bé 'ls Srs. Fernandez y Castillo.

La execució, bona.

La orquesta, dirijida pe 'l mestre Cotó, ajustada.

—Ab la reprise de *El duo de La Africana*, 'ns ha presentat la Srta. Segura (Francisca) 'l tipo perfecte, acabat de la *Antonelli*.

No 's pót demanar ni mes delicadesa, ni mes exquisit gust, ni mes intenció en aquellas miradas que foch despedeixen.

Aixís ho compregué 'l públich que li tributá una verdadera ovació.

Se la mereix.—A. DE LA FLORIDA.

Granvia.—Ab molta concurrència, molts aplausos y moltes pretensions va debutar lo tenor cómic D. Joseph Camaló Matas, que va demostrar tenir condicions pe 'l género.

La Verbena de la Paloma ha proporcionat alguns plens: la vritat és que pe 'ls modestos preus de la casa ja no pót demanarse mes: fins lo personatge que mes hauria de *comprimirse*, ja *morilleja* á la mida de 'l seu gust.—Jo.

Dimecres passá á mellor vida l' Excm. é Ilustrm. senyor D. Agustí Urgellés de Tovar, persona distingidíssima, de noble caràcter, de ilustració gran, y que gosaba de molts simpatias en aquesta capital.

No anem á fer una biografia de l' finat.

Ni tenim humor, ni fá falta, per haver donat temps atrás en aquet periódich son retrato, relatant los principals fets de sa vida.

Hem de limitarnos á tributar un carinyós recort á la memoria de 'l que fou sempre excelent amic nostre y que honrá las columnas de LO TEATRO CATALA ab valiosos treballs.

Lo Sr. Urgellés tenia 67 anys.

!Descansi en pau!

—Dijous celebrá altra reunió la Comissió de Directors de Montepios per continuar los treballs que té encomanats, conduents á establir una Unió de germanats.

Los reunits, desitjosos de portar á cap son comès de la manera mes perfecta possible, y considerant la gran importancia de l' assumpto y la trascendencia que pót tenir, volen procurarse abundó de datos, y á proposta de 'l Sr. Corominas acordaren que la ponencia nombrada fundi son dictamen en estudi detingut y que no 'l dongui ab precipitació, á fi de que compregui tots lo punts y sia detallat, encara que aixó exigeixi mes temps.

Un cop fet, tornarà á reunir-se, discutirá 'l dictamen, s' imprimirá y repartirá aquet á tots los Directors y Presidents, y allavors se convocará la Junta General per aprobarlo en definitiva.

Quant Deu vol de tot vent plou

Quènto de vella

(De *Las Cuatro Barras* de Villafranca.)

En un poble de montanya, de qual nom no 'm recordo y que tampoch me fá cap falta pe'l cas present, y que 'l lector pót suposarse 'l primer que li vinga á la memoria, ab tal de que hi hagi iglesia y en conseqüencia campaná, hi havia un rector com poch n' hi hagi.

Pera probarvos la sua caritat, bastará que us diga que may havia uolgut hixacas en cap prenda, ni calaix en cap taula ni pany en cap porta, porque deya que res tenia que guardar, com no sigüés l' ánima de que caygués en las tentacions de 'l mal esperit, y memoria de 'ls serveys y favors que havia rebut de Deu y de 'l próxim.

Era un home de una senzillesa edificant, de una virtut sens igual, de una bondat suma; lò que se 'n diu un sant varó. Tots l' estimaban, tots lo volían; y á ben segü que Rector més atés de 'ls seus feligresos fóra difícil trobarlo.

Com que pót mes un bon exemple que deu concells, de aquí que tota la feligresia estés moralisada de tal manera, que 'l poble de que parlem era la admiració de 'l món.

Allí no era precis tancar cap porta per guardar las casas de lladres y malfactors, puig que ningu cobdiçaba 'ls bens de 'l próxim. No eran menester ni mossos de la Esquadra ni guarda-termes, porque la propietat era res-

pectada lò mateix que avuy. Las mares no tenfan que acompanyar llurs fillas, ni 'ls marits vigilar á las mullers, perque 'l respecte á la dona, fonament de tota bona societat, éra un fet indiscutible. En una paraula: la lley de Déu, la mes curta, la mes bona y la mes santa de totes las lleys hagudas y per haver, se practicaba com no és estil, y tot era degut a'ls sermonets curts, clars y senzills de'l senyor Rector y, mes que a'ls mateixos sermons, á son edificant y profitós exemple.

En *Banyeta*, que no tèn mes feyna que la de fer pecar a'ls mortals, comensá á véurer ab ràbia la ventura de que disfrutaban los habitants d' aquell ditxós lloch, y mes fou encara, quant a'l repassar lo registre de las ánimas pecadoras, repará que d' ensá que era pastor d' aquell remrt lo venerable mossen Angel, (nomenemlo aixís) no havia entrat ni un sol condemnat d' aquell poble, en las calderas de 'n Pere Botero.

Plé d' ira comensá á esbufegar, produhint un vent calent que ressecá 'ls brots de totes las plantas, migrá 'ls blats y posá la terra de tal manera, que 'ls vells digueren tot seguit que aquell vent portaba mala-astrugancia. No content de aixó, arriá una pedregada seca que plomá 'ls ceps y 'ls fruyterars, y com si encara no fós prou, vingué l' aixut de tal modo, que las fonts s' estroncaban, se assecaren los pous y pélachs, y mimbaban los rius.

He'us aquí, que tot lò qu' éra alegría en lo poble, fou desconsol. La miseria comensá á fer de las sévas. Los richs, no cullint, se tornaban pobres, y 'ls pobres, sens jornals (perque 'ls richs no podían fer treballar), morían de necessitat.

Lo piadós Rector anaba sense calsas de tanta caritat com feya.

Cada nit las campanas deixaban sentir son trist plany convocant a'ls creyents á pregarias, per' que Déu detingués lo terrible assot que fuetjaba aquella comarca.

Homes, donas y criaturas, de genolls en terra, invocaban á tots los sants y santas de'l cel ab un fervor que enternía; pero l' aixut no amaynaba y solsament algunas tronadas llunyanas á l' hora de posta de sol, y que per mí eran rialladas de befa de'l malbehit Llucifer, retrunyían per l' espay.

Aixó feya ja molt temps que duraba y lò mes trist éra que semblaba duya carrera de no haver fi.

Professons en las que 'ls homes anaban vestits d' espart y portant pesadas rellas a'l coll, ab lo cap nu ó coronats d' esbarzers y las donas á peu descals; lletanías públicas demanant misericordia ab veus que feyan enternir; prometenças é invocacions á sants y santas; vots de poble... tot era en vá. Pareixia que 'ls núvols haguessin perdut lo camí de mar y que las bromas s' haguessin fos per un sempre mes detrás de las montanyas.

Prou las pregarias seguían; pero 'l senyor Rector veyá ab pena que 'l concurs de fidels éra cada día mes petit, y ab sorpresa observá que ni s' acostaban á rebre los sacraments ab tanta freqüencia, ni anaban á rosari matinal, ni la maynada á doctrina, ni la gent vella á sermó, y que fins comensaba á parlar-se á cau de orella, de algún escándol gros observat en lo poble; y tingué de surtir l' arcalde y l' agutzil pèra agafar á mes de un que buscaban la perduda, com dirse sòl, y á altres que aprenían á tocar l' arpa sobre la hisenda agena: y on fi, deu mil tragedias de las que per desgracia s' aprenen senss mestre; perque és sabut que la gana no vól rahons y aqueix terrible hoste, germá de la miseria, comensaba á ferse sentir.

La fè cristiana s' anaba refredant y 'ls sermonets y exhortacions de mossen Angel, no trobaban ressó en los cors de 'ls seus feligresos y queyan en lo poble com las llevors en la roca viva.

—[Aixó se'n vá!—exclamaba contristat.—] Reyna de 'ls àngels, tingueu llástima de mí y de mas pobres ovellas! Mireu que l' aixut, sens vostre amparo per fortaleixer aquets cors débils, será cullita de pecat. Lliureunós, Verge Santa, de tantas miserias; marqueume un sant camí ab vostra divina gracia, per' que si á 'l menys no puch remediar los mals corporals de 'ls meus amats feligresos, puga sisquera revifar la esmortuida fè en sos atribulats y febles cors y conservar sas ánimas lliures de la esclavitut de'l pecat.—

Tot fent aquesta pregaria 'l bon Rector s' adormí, y á'l despertar á trench de auba, lo cel estava núvol y enllaganyat com de molt temps en aquella part no havia succehit.

Mossen Angel—que, com home de bon talent, sabia aprofitar totes las ocasions de la vida—cregué que aque-

lla éra la mes apropòsit pèra posar en planta sa atrevida idea, y cridant á l' escolá li digué:

—Peret, corre y repica á testá.

—Senyor Rector, ¿quin sant és?

—Fès lo que 't dich y calla.

—Pero, senyor Rector, si no és cap sant gros!

—Repica, home, repica.

—Pro ¿que tenim bateig?

—Repica y calla, Peret.

—Pero ¿qué vè l' Il·lustrissim senyor Bisbe? ¿Que ha parit la Reyna? ¿ò que passa 'l General?

—[Repica, batxillè, repica y calla!—

L' escolá se rapenjà á la corda de la campana y á'l cap de un quart los que no deyan que 'l campaner se havia tornat boig, se feyan las mateixas preguntas que est acababa de fer á 'l senyor Rector.

Pèra saber l' que aquella novetat significaba, tot lo poble se congregá de nou en lo sant temple y trobaren á mossen Angel revestit ab sobrepellis y capa pluvial, l' altar major ab gran lluminaria y tota la iglesia com si fós diada.

EDUARD VIDAL VALENCIANO.

(Acabaré.)

Vilanova y Geltrú, 13 de Maig.

Sr. Director: Un acte digne de menció ha tingut lloch aquesta setmana. La nova societat «La Serpentina», de acort ab la societat coral «La Unió Vilanovesa», ha organísat una vetllada cómic-literari-musical, quals fondos se destinaren á las familias de 'ls náufrechs de 'l *Reina Regente*. Fou molta la gent que acudí á omplir la safata: s' arplegaren 516 pessetas, cantitat no despreciable si s' atén á las circunstancias que atravessen.

Lo programa no podia sèr mes variat: la part cómica 's va compóndrer de las sarsuelas *Con permiso del marido* y *Chateau Margaux*, la comedia en un acte *La casa de campo* y la pessa catalana *A la prenciò*. En las primeras, la tiple Srta. Fabra y 'l tenor cómic senyor Torras, junt ab lo Sr. Montagut foren aplaudits ab entusiasme, y la última desempenyada pe 'ls Srs. Valencia, Burgués y Montagut. aficionats, la executaren molt bé, agradant a'l públich, que no escasejá 'ls aplausos.

En un de 'ls intermedis se llejiren poesias y en los demés lo coro dirijí pe 'l distingit mestre Sr. Escotet, cantá *La matinada de l' Ampurdá*, la barcarola de Clavé, *A'l mar!* y finalment la *Jota de Aragón*, ab acompanyament de guitarras y bandurrias.—LO CORRESPONSAL.

Mataró, 13 de Maig.

Com de costum, dissapte en la societat «Nova Constancia» 's fèu funció: la companyia Valero doná l' estreno de 'l drama *Miel de la Alcarria*, a'l qual las Sras. Valero, Huertas, Antigas y Castillo donaren tot lo relleu que 's mereixia; 'ls Srs. Martí, Parrenyo, Montero y demés també deixaren satisfets. Per final, la pessa catalana *A mlly camí* va distreure de debò: tot va anar molt bé, menos una cosa, l' acabar tan á deshora, perque encara que siga festa l' endemá, molts no 'n fan.

A la tarde de diumenje en Euterpe 's doná gran funció baratet, á 25 céntims la entrada: donaren *La Mascota*, que l' Sra. Fernández la tò molt sapiguda y agrada molt: la part de *Pipo* admirable: molt bé Srs. Pocovi, Segura, Freixa y tots, com també la sarsuela catalana *Setse jutjes*, que també agradá y a'l final tingueren que aixecar lo telò tres cops. Se véu que la empresa ho entén. A la nit *La Tempestad*.—E. R.

Arenys de Mar 14 de Maig.

Dijous passat se posaren en escena en nostre teatro las sarsuelas *El valle de Andorra* y *Chateau Margaux* per

la companyia que dirigeix lo Sr. Valldeperas. Reprobem l'alborot que promogueren alguns a'l cantarse l' penultim número de *Chateau* que s' obligá á repetirlo per tercera vegada. Si en lo successiu l' Autoritat tolera tals escándols creyem segur que las personas sensatas deixarán de acudir á 'l teatro, y farán molt be.

Las elecciones s' han fet sens incidents desagradables, no obstant que 'ls ardits abundaren y 'ls vots se cotisaren á bon preu per part y part, particularment en lo districte primer en lo qual resultaren empatats los candidats, ab 105 vots D. Lluís Ubach, adicte, per 105 D. Joseph Borrrell, rep ublicá quedantse á 92 lo Sr. Carbó, que s' votaba per mi noria, també adicte.

Si las elecciones se fessin á tot arreu ab tanta legalitat y bona fé com aquí, s' evitarian compromisos y disgustos.

Lo mes bonich és que 'ls secretaris de escrutini de ab dos parts y 'l president, tots menjan y beuben en la mateixa taula de 'l presupost, convidant á algun infelís si s' presenta.

Ab aquella alegría representan lo quadro d' una familia reunida.—D. PERLIMPLIN.

¡FUNEST NAUFRAGI!

Poesia escrita ab motiu de la funció donada á benefici de las familias de 'ls náufrachs de 'l REINA REGENTE, la nit de 'l 12 de 'l corrent en lo teatro de 'l Tivoli, de Vilanova y Geltrú.

Un jorn de Cádiz—ab mar bonansa,
surtí lo barco—«Reyna Regent»,
y vers Marruecos—va dirijirse
surcant las onas—lleugerament.

Sobre cuberta—'naba 'l marino,
ab gran fermesa—y rabia a'l cor,
portant á Tànger—una embaixada
que fou per naltres—de greu dissor.

Ja és arribada,—ja salta en Africa
ab ferma planta—l' Embaixadó:
un cop ja llestos—tots cap á bordo,
per' torná' á véurer—nostra nació.

Quin' alegría—sent lo marino,
quant á sa patria—ha de tornar!
Lo cor batentli—ab ansia espera
l' hora ditzosa—que ha de sarpar.

Lo sol pur brilla—per l' ampla esfera,
sos raigs llensantne—de grana y or:
las aus marinas—passan lleugeras,
batent sas olas—prop de 'l vapor.

Amor respira—fa marinada;
tot és bullici—regositj grau:
cansons hermosas—de nostra terra
'ls braus marinos—van entonant:

Mes ¡ay! de prompte—'l sol s' apaga,
lo cel s' emboira,—remor se sent;
y l' alegría—que avans regnaba,
tristeses s' torna—en un moment.

Per ordes dutas—d' alt personatge,
lo creuher prompte—surtí d' allí,
sense prevéurer—l' inmensa perdua,
que no quedantse—pót succehir.

Ja desamarran,—la senyal donan;
ja 'l barco 's posa—en mohiment:
Mes ¡ay! tan prompte—'l port ne deixan,
ab ira boja—ja bufa 'l vent.

Lo cel, feréstech—se desenfrena,
enjgant feixos—de rubents llamps:
los rius surtintse—de mare, udolan
y ab forsa inmensa—arrasan camps.

De 'ls trons que aixordan—lo terratrémol
va retumbantne—per l' ample espay;
pero no espantan—á 'ls braus marinos,
que valents restan—sens tenir esglay.

Feras bramolan—de 'l mar las onas,
y la tempesta—ne va avansant,
que mes tart deixa—sens vida a'ls mártirs,
que ja á sa patria—no tornarán.

Súbit tot cambia:—sobre cuberta
gemechs s' hi senten,—tot és tristor:
la mar s' exalta—y ab furia inmensa,
d' una esbransida—xapa 'l timó.

Llavors sens guía—la nau navega
en mij d' horrible—fort temporal,
que a'l barco arrenca—la xumeneia,
deixantlo ab furia—sense cap pal.

Lo mar altívol—prompte 'l sachseja
y entre sas garras—ne fá 'l que 'n vol:
onas ferotges—rompentne l' hélice,
greu esglay causan—y desconsol.

Troneras, áncoras—enginys de guerra,
brúixulas, velas—lo brau soldat...
tot ho pateja—tot ho arrastra
ab forsa estranya—lo mar ayrat.

Ays d' agonía—surten de á bordo,
que 'ls cors mes feros—fan extremir;
crits que esgarrihan—per tot se senten,
malehint l' hora—que van surtir.

Fornits cetacis—famolenchs, presa
fer prompte esperan—ab goig sens fi,
per' trossejarne—la carn humana
y tení' ab ella—fréstech festí.

Montanyas d' aygua—que espavordeixen,
á 'l punt se forman—com per encant:
y á la nau xuclan—y vomitejan
¡y a'ls sers las vidas—van arrencant!

Ordes severas—dóna ab heroisme
desde cuberta—brau capitá:
la veu de mando—que á tots s' imposa,
á baix las cambras—los fá tancar.

Esclats terribles—per dins ressonan;
perdut per sempre—tothom se véu.
¡No hi ha esperansa!—Ja 'l món afinal
Sols queda un medi:—¡pregar á Déu!

¡Mes tot inútil!—Feras onadas
s' alsan gegantas—per tots cantons,
y ab rabia boja—lo casco esclatan,
y entre ¡ays! que espantan—¡tot, se 'n va á fons!

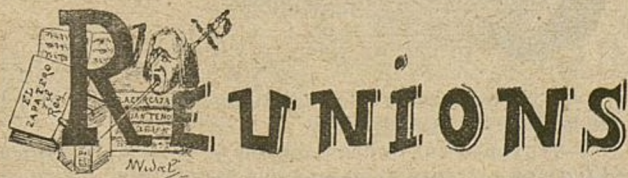
Orfes y viudas,—pares y mares,
ploran la perdua—de sers aymats,
que 'l mar sepulta—dins sas entranyas,
á n' ells deixantlos—desconsolats.

Espanya entera—ab gran carinyo,
busca recursos,—llarga sas mans,
per' aixugarne—los mars de llágrimas,
que tristas brollan—de sers humans.

Y Vilanova—que may és sorda,
a'l crit magnánim—de Caritat,
'vuy s' apresura—per' mitigarne
los infortunis—de 'l desdixat.

Per la sort grata—d' aquellas víctimas,
alsem pregarias—eternament.
¡Resem pe 'ls náufrachs—que sucumbiren
dins de 'l crucero.—«Reyna Regent!»

J. TOMÁS BISCAMPS.

CENTRO CÓMICO.—Per causas involuntarias, no pogué estrenarse la obreta que tenian preparada en la funció que 's doná dissapte á la nit y que era la última de la temporada, haventse posat *El ratoncito Pérez* y *La Ducha*, las quals, especialment la última, tingueren un desempenyo bastant *comprimí*.

CLARÍS.—Diumenje, á la tarde va haverhi funció á benefici de la Srta. Amigó, ab lo drama catalá *La Dida*, demostrant alguns de 'ls que hi prengueren, part lo carinyo que tenen en representar tipos de la terra, encara que no mes siga per imitar á 'ls actors de debó.

CIRCUL DE LA DRETA DE L' ENSANXE.—En lo programa de la funció de diumenje, figuraban las obras en un acte, *La partida de ajedrez*. *Dos carboneros* y *Una senyora sola*, que foren representadas pe'ls aficinats ab aplauso de la concurrència.

CIRCUL DE DEPENDENTS DE FERRETERIA Y QUINCALLA.—En lo teatro que ocupa aquesta societat en son local de'l carrer de'l Bisbe, diumenje 's representá ab molt acert y aplauso la pessa *Cura de moro*, per la Srta. Güell y 'ls Srs. Fages, Blasi, Mèri, Salvador, Escuté y Echevarría.

A continuació va estrenarse un juguèt en vers, original de 'l soci D. Lluís Salvador, titulat: *Nit d' angunias*, que no passa de sèr un petit ensaig escrit sens dupte ab massa precipitació, puig se coneix que per' confeccionar *Nit d' angunias* son autor no hi va passar gayras *nits* ni gayras *angunias*, demostrant, no obstant, que pòt fer (si vól) algún treball de mes profit.

Van distingir-se en lo desempenyo, junt ab son autor, lo Sr. Fages y la Srta. Isabel Güell que per ser una aficionada que comensa treballa ab de-embrás.—A.

EL ARPA.—Uns quants socis han format un quadro de companyia, havent fet lo debut lo passat dissapte, ab lo drama en tres actes y un prólech, original de'l director D. Emili Barris, titulat: *Aventuras de una condesa ó Un funesto desenlace*.

L' obra de 'l Sr. Barris és de 'l gènere melodramàtic, alguns cops de efecte, tres ó quatre morts... y cap enterro. Lo final vé massa precipitat. En lo conjunt s' hi vèu coneixement de la escena. En resúm, la obra és agradable. Rebi un aplauso 'l Sr. Barris.

La execució regular y ab molta voluntat, á càrrech de la Srta. Rovira y 'ls senyors Barris, Artigas, Pascual, Bonet, Carmelo, Frias, Ventura y nen Maleras.

Per fi de festa representaren lo juguèt *Tan gran y va á la font*, en lo que 'l Sr. Barris feu un protagonista a'l pel.—R. M.

LA NUEVA LIRA.—May haviam vist tan concurrent lo teatro d' aquesta Societat com ho va ser diumenje ab ocasió de 'l benefici de 'ls germans Srs. Esquius.

Un manresá de l' any ouy, drama de bastanta complicació, va sèr ben desempenyat, en especial pe'ls senyors Mestres, Ponsa, Esquius, Mallorquí y Gratacós: la senyoreta Roig també estigué bé.

Lo fi de festa fou *La castell de ls tres dragons*, gata-da en la qual divertiren y 's divertiren tots, permetent demostrar sas aficions artísticas a 'l jove Esquius (don Antón), encarregat de la part de D. Gualtero. Los senyors Mestres, Esquius (Benet) y Mallorquí, bé; pero 'l *Ganyota* ha de procurar no posar may una g per una s á'l parlar de certa *ronda*. Hi ha bromas que apestan, y aquesta 'n fou una.

Van abundar los aplausos y 'ls duros en la safata. Lo ball ab orquesta sigué lluhit.

La enhorabons.—P.

—Avuy publiquem per folletí las planas 5, 6, 11 y 12 de la comedia catalana *Ella*.

—Proximament tindrà lloch en la societat *La nueva Lira* una extraordinaria funció á benefici de'l jove actor D. Ricardo Mallorquí, en la qual s' estrenará una tragedia catalana, en un acte y en vers, original de 'l aplaudit autor D. Pere Mallorquí, titulada: *Lo Viatic*, escrita expressament pera 'l beneficiat.

—Próxima á acabar sas funcions la companyia que actua en lo teatro Granvia, farà en ell la temporada d'estiu la companyia, també de sarsuela, de Cubas-Lassantas.

—Diumenje en lo local de 'ls socis lampistas, torners y llauers, instalat en lo carrer de Vistalegre, se celebrá una vetllada molt agradable, ab lectura de poesias, cant de varias pessas d' ópera, y á més lo Sr. Arbós vá omplir una bona part de 'l programa, distreyent á 'l auditori ab sos *muñecos*, de 'ls quals se serveix per donar probas de sèr un notable ventríloch. Lo Sr. Arbós executa á la perfecció aquet difícil treball, y fá riurer ó plorar á 'l públich, que casi arriba á pensar que no parla sempre l' artista sino 'ls seus fantoches.

Entre las poesias merescuè nutrits aplausos la de don Salvador Carrera, titulada *¡Madre!*, que va sèr molt ben llegida per la simpática Srta. Pepeta Salvador.

—La companyia de 'l galán D. Enrich Borrás treballará durant l' estiu á Sabadell, y formarán part d' ella bon número d' artistas de 'ls que avuy perteneixen ab ell á la de 'l teatro de Novedats.

—En lo teatro de Pla de Cabra tenen lloch una serie de funcions que alcansan molt éxit, 'sent director de las mateixas lo pianista D. Jaume Poch.

—Se 'ns demana que fem á la empresa de Eldorado lo següent prech: ¿no podria, aprofitant lo valiosíssim concurs de la Srta. Segura (Francisca), donarnos la xamosa obra de Gil y Valverde (fill), titulada: *Las bodas de Serafin*?

—La distingida societat coral *La Catalana* 'l passat diumenje, baix la acertada direcció escénica de D. Emili Cantó, posá en escena las sarsuelas *Lo primer dia* y *La Marmota*, distingintse notablement la Srta. Martí y los Srs. Domínguez, Ros, Jordi, Martí, Pons, Bial y coro, que obtingueren unánims aplausos.

Dita societat prepara una gran funció literari-musical en celebració de 'l XVI aniversari de sa fundació.

XARADA

Juntas segona y primera
molt á la *Total* agrada,
la mossa mes llaminera
de tot' aqueixa encontrada.

GEROGLÍFICH

Sol

A'ls peus de vostè
Servidor de vostè

DAT dat

N.º 100

N.º 100

SANG DE CARGOL.

TRENCA-CAPS

Rosa Lledó y Jaseras

Formar ab aquestas lletras lo nom d' un drama catalá.

UN DÁTIL.

Solució á la xarada de 'l número anterior: POMA.

A cada hù de 'ls que envihin las solucions d' aquet número y de 'l de dissapte vinent, se li regalarán tots los publicats desde Janer últim y 'ls folletins de 'ls mateixos.

Dissapte contestarem la correspondència.

Imp. Pujol y C. - Tallers, 45

CASAS RECOMANADAS

Magatzem de pells de **J. Pous**, Princesa, 13.
Sastrería de teatros, de E. Vasallo Malatesta, Asalto, 14.
 Botiga de calsat de **Francisco Grau**, Plassa de Santa Ana, 23.
 Fotografia de **A. S. (Xatart)**, Carme, 3, tercer.
 Taller de atrés de **E. Vidal**, Ronda S. Pau, 48.
Successors de T. Vidal, Consulat, 15. (Casa fundada en 1812.) Gran magatzem de matalassos.
La Imperial, Conde del Asalto, 25.

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums

DE

Juan Ayné

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA
 Especialidad en pianos de alquiler.

Guitarras desde 5 pesetas

Sastrería de Teatros

DE

FRANCISCO TEY

Se llogan tota classe de trajos per' ópera,
 sarsuela, vers y disfressas

Sadurní, n.º 14, primer**Arxiu y copistería**

DE

FRANCESCH PEREZ POL

Roig, 24, Entresuelo

La Gran Liquidacion

LA CASA QUE DA LOS MUEBLES MAS SÓLIDOS
 Y BARATOS

Un mobiliario non plus ultra

Una cama de Viena ó de hierro (matrimonio), un somier, un colchón, una cómoda con marmol, 6 sillas rejilla, una mesa noche, un espejo, una mesa comedor, 6 sillas y un palanganero,

todo por 30 duros

Hay camas de Viena con somier, colchón y almohada
 A 32 PESETAS

Riera Alta, núm. 48 — Barcelona

Construcció de Teatros

Servey complert y bó per' guardarropias

Carrer de Estruch, 11, fustería
BARCELONA

¿ CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un somier muelles (matrimonio), una cómoda con mármol, seis sillas rejilla, una mesa noche con marmol, una mesa comedor, seis sillas comedor, un elegante espejo y perchas. Además hay camas de Viena á 20 pesetas, y de matrimonio á 35. Sillas de rejilla á 44 pesetas docena. Juegos de lavabo Viena mármol á 24 y gran surtido de muebles de todas clases á precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde del Asalto, 25

ARXIU Y COPISTERIA

(VERS Y MÚSICA)

DE

Joseph Bonnin

Puntualitat y esmero en servir

Passatge de Madoz, núm 5, 3.er

GRAN TALLER DE ESCULTURA

DE

Juan Soler

Calle Encarnación, 70

GRACIA

Despacho : Obispo, 12 y Sta. Lucía, 1

BARCELONA

SANTASUSANA

Santasusana **Santasusana**

MAQUINAS PER CUSIR

Y PER FER MITJA

APARATOS DE PENDRER DUTXAS

Preus sens competencia

Carrer de 'l Carme, 34.—Barcelona

LA CIUDAD DE SABADELL

GRAN SASTRERIA
DE
RAMON PUNCERNAU VILADOT

107, HOSPITAL, 107
BARCELONA

GRANDE y variado surtido en LANAS, ESTAMBRES, VICUÑAS, JERGAS, y toda clase de artículos para prendas de vestir.—**BARATURA INCREIBLE !!!**—Trajes á medida, desde 20 Ptas. Pantalones desde 5 id. Chalecos desde 3 id, Americanas, desde 12 id. Trajes para niños, desde 6 id.

GRAN TALLER DE SASTRERÍA

La Moda Elegante

7, Plaza Santa Ana, 7

INMENSO Y VARIADO SURTIDO
en géneros de alta novedad para la presente temporada
Trajes á medida desde 4 á 25 duros
Corte y confección inmejorables

VIUDA Y NUVIA

Sarsuela en un acte y en prosa original de J. Serra Barris, música de C. Ignasi Barris

De venta a 'l preu de **2 RALS** en las llibrerías de Puig (Plassa Nova, 5), Viuda Mayol, (Fernando, 13 y Arxiu de 'l Sr. Bonnin, (passatge Madoz, 5, 2.º 2.º)

S' ha posat á la venda la comedia en un acte de D. Angel Rius Vidal, titulada

⊗ LOS QUE LA HACEN... ⊗

S' envía franca de port á tothom qu' envihi **DOS RALS** en sellos de correu.

Ayuntamiento de Madrid